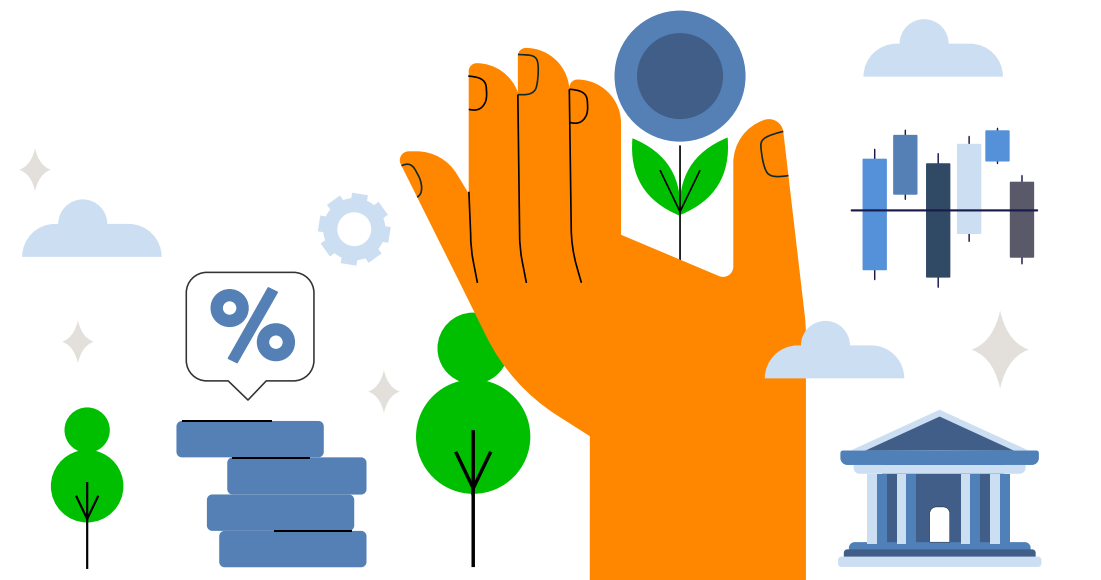

Jak finansować transformację?

Zrównoważona i konkurencyjna gospodarka, a przy tym osiągnięcie zerowej emisji gazów cieplarnianych netto do 2050 r. to strategiczne cele Unii Europejskiej¹. Ich realizacja będzie największym, finansowym wyzwaniem w historii wspólnoty. Z szacunków Komisji Europejskiej wynika, że ograniczenie emisji gazów cieplarnianych do net-zero, czyli poziomu, w którym emisje równoważą się z ich pochłanianiem, będzie wymagało inwestycji wartych 1,5 biliona (1 000 miliardów) euro².

Znaczną część z tej kwoty – ponad 1 bilion euro – stanowią będą nakłady sektora prywatnego oraz wkład instytucji finansowych. Reszta pochodzić będzie ze źródeł publicznych państw i budżetu UE. By zmobilizować tak ogromne środki, konieczne są zachęty i system klasyfikacji, który umożliwi wspieranie inicjatyw, które najlepiej przysłużą się Europie w budowaniu gospodarki opartej o zrównoważony rozwój.

Ramy zrównoważonego finansowania i Taksonomia UE

Unia Europejska wprowadziła ramy zrównoważonego finansowania UE (*EU Sustainable Finance Framework*), które wskazują na priorytety i najważniejsze kierunki alokacji środków finansowych. Główne elementy tego podejścia to: Taksonomia UE, Europejski Standard Zielonych Obligacji, Unijne wskaźniki referencyjne, plany transformacyjne spółek oraz cele klimatyczne oparte na nauce i pozostałe cele środowiskowe.

1 Jednocześnie UE zakłada redukcję emisji gazów cieplarnianych netto do 2040 r. o 90 proc. w porównaniu z poziomami z 1990 r., a także zmniejszenie emisji o co najmniej 55 proc. do 2030 roku. Jest to podejście zgodne z porozumieniem paryskim, które zostało zaakceptowane przez 195 państw

2 <https://www.europarl.europa.eu/topics/pl/article/20200109STO69927/bilion-euro-na-europejski-plan-finansowania-dzialan-klimatycznych>

Taksonomia UE (rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/852 z dnia 18 czerwca 2020 r. w sprawie ustanowienia ram ułatwiających zrównoważone inwestycje) obowiązuje zarówno realną gospodarkę, jak i sektor finansowy. To narzędzie, które wskazuje inwestorom, instytucjom finansowym i firmom, w jaki sposób konkretne działalności mają wpływ na przejście na niskoemisyjną gospodarkę, tym samym kontrybuując do strategii opartej o cele środowiskowe i zrównoważony rozwój.

Kryteria zawarte w Taksonomii UE pozwalają na weryfikację, czy dana inwestycja istotnie przyczynia się do zrównoważonej transformacji w ramach jednego z 6 celów środowiskowych, a przy tym nie wpływa negatywnie na pozostałe cele, jak również czy dane przedsiębiorstwo spełnia „minimalne gwarancje (*minimum safeguards*)”³. Stopień kwalifikacji i zgodności z Taksonomią UE (KPI Wydatków (OpEx), Przychodów / Obrotu i Nakładów inwestycyjnych (CapEXy) raportują przedsiębiorstwa objęte dyrektywą CSRD (*Corporate Sustainability Reporting Directive*), czyli dyrektywą ws. sprawozdawczości przedsiębiorstw w zakresie zrównoważonego rozwoju. W 2024 roku są to firmy, które były już objęte dyrektywą NDFR (*Non-Financial Reporting Directive*), m.in. duże spółki giełdowe.

Zrównoważone raportowanie

CSRD od 2025 roku obejmie swoim zakresem większą liczbę przedsiębiorstw⁴ i oprócz obowiązku raportowania zrównoważonego rozwoju, wprowadzi także standardy, według których przygotowane będą raporty (Europejskie Standardy Zrównoważonego Raportowania)⁵. Zmiany zakładają większą porównywalność raportowanych informacji, a także na przekierowywanie finansowania w stronę zrównoważonych projektów i spółek realizujących strategię zrównoważonego rozwoju. Przez nowe obowiązki można spodziewać się, że aktywa „wysokoemisyjne” (np. węglowe), bez przyjętych strategii redukcji emisji czy transformacji biznesu, staną się obciążeniem w portfelach banków, czy inwestorów. Z kolei projekty zakwalifikowane jako „zielone” czy „zrównoważone” mogą mieć uproszczoną lub przyspieszoną ścieżkę do pozyskania finansowania oraz niższe koszty z nim związane.

Kredyty i obligacje oparte o międzynarodowe standardy

W opracowaniu ofert zrównoważonego finansowania, banki zazwyczaj posługują się jednak dobrowolnymi, międzynarodowymi standardami. Przykładowo *Sustainability-Linked Loan Principles*⁶ pozwalają na strukturyzację procesu, według którego przyznawane są kredyty powiązane ze zrównoważonym rozwojem. Standardy te opisują podejście do wyznaczenia celów (*Key Performance Indicators – KPI*) i powiązania ich z mechanizmem redukcji marży kredytu tak, aby przedsiębiorstwo zostało wynagrodzone za postępy jakie robi w minimalizacji swojego negatywnego wpływu na środowisko.

Innymi przykładami zrównoważonych produktów finansowych są kredyty powiązane z ratingiem ESG (*ESG rating-linked loans*), zielone kredyty (*green loans*), kredyty społecznościowe (*social loans*), a także obligacje – zielone (*green bonds*), społecznościowe (*social bonds*) i powiązane ze zrównoważonym rozwojem (*sustainability-linked bonds*).

3 Minimalne gwarancje są częścią rozporządzenia w sprawie Taksonomii UE i konieczne jest ich spełnienie, by inwestycja lub projekt zostały sklasyfikowane jako zgodne z Taksonomią. Celem minimalnych gwarancji jest zapewnienie, że podmioty, które prowadzą zrównoważone środowiskowo działania, spełniają określone minimalne standardy zarządzania i nie naruszają norm społecznych, w tym praw człowieka i praw pracowniczych. Z perspektywy formalnej są to procedury stosowane przez przedsiębiorstwo prowadzące działalność gospodarczą, które mają zapewnić przestrzeganie wytycznych OECD dla przedsiębiorstw wielonarodowych oraz wytycznych ONZ dotyczących biznesu i praw człowieka, w tym zasad i praw określonych w ośmiu podstawowych konwencjach wskazanych w Deklaracji Międzynarodowej Organizacji Pracy dotyczącej podstawowych zasad i praw w pracy oraz zasad i praw określonych w Międzynarodowej Karcie Praw Człowieka.

4 Kryteria dotyczące firm objętych obowiązkiem raportowania znajdują się m.in. na stronie z pytaniami i odpowiedziami Komisji Europejskiej dot. wdrożenia Europejskich Standardów Raportowania Zrównoważonego Rozwoju: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/qanda_23_4043

5 Europejskie Standardy Raportowania Zrównoważonego Rozwoju (European Sustainability Reporting Standards, ESRS) są to standardy, z których przedsiębiorstwa mają korzystać na potrzeby prowadzenia sprawozdawczości w zakresie zrównoważonego rozwoju. W ESRS określa się w szczególności informacje, które firmy ujawniają na temat jej istotnych oddziaływań, istotnego ryzyka i istotnych możliwości w odniesieniu do kwestii związanych ze zrównoważonym rozwojem z zakresu ochrony środowiska, polityki społecznej i zarządzania.

6 [Sustainability Linked Loan Principles \(SLLP\) - LSTA](#)

Zarządzanie ryzykiem

W ramach działalności przedsiębiorstw przy pozyskiwaniu finansowania ważną kwestią będzie ocena i mitygacja ryzyk, m.in.: klimatycznych (w tym ryzyka fizycznego), transformacyjnych, ale też ryzyka greenwashingu. Te ostatnie są z kolei przedmiotem regulacji dotyczącej wiarygodnych, porównywalnych i weryfikowalnych oświadczeń środowiskowych komunikowanych przez przedsiębiorstwa.⁷ Oprócz celów środowiskowych, przedsiębiorstwa powinny również wziąć pod uwagę kwestie społeczne, w tym szczególnie pracownicze (jak bezpieczeństwo w miejscu pracy czy równość wynagrodzeń), a także zgodność z prawami człowieka w ramach swojej działalności i łańcucha dostaw.⁸

Perspektywa Polski

Polska, wciąż silnie uzależniona od paliw kopalnych, będzie potrzebowała setek miliardów euro na inwestycje w kierunku gospodarki zeroemisyjnej. Kluczowym wyzwaniem będzie wypełnienie luki między środkami publicznymi i europejskimi oraz całkowitym kosztem osiągnięcia neutralności klimatycznej, która jest szacowana na ponad 1,9 bln euro⁹.

Polski rynek finansowy podąża za globalnymi trendami zrównoważonych finansów, niekiedy będąc wręcz w awangardzie – jak w przypadku pierwszych na świecie zielonych obligacji skarbowych w 2016 r. W ostatnich latach polskie banki zwiększyły ofertę zielonych produktów i zaczęły motywować klientów do korzystania z nich. Zrównoważonych produktów i ich dostępność może być coraz większa ze względu na rosnący popyt klientów, własne zobowiązania banków i nakładane na nie wymogi regulacyjne, a także publiczne źródła finansowania (zwłaszcza unijne), które banki mogłyby dystrybuować, przyczyniając się do transformacji gospodarki.

7 DYREKTYWA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) 2024/825 z dnia 28 lutego 2024 r. w sprawie zmiany dyrektyw 2005/29/WE i 2011/83/UE w odniesieniu do wzmocnienia pozycji konsumentów w procesie transformacji ekologicznej poprzez lepszą ochronę przed nieuczciwymi praktykami oraz lepsze informowanie, która weszła w życie 26 marca 2024 r., natomiast państwa członkowskie UE mają czas do 27 marca 2026 r., aby ją zaimplementować w krajowych regulacjach.

8 W dniu 5 lipca 2024 r. została ogłoszona w Dzienniku Urzędowym UE dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie należytej staranności przedsiębiorstw w zakresie zrównoważonego rozwoju oraz zmieniająca dyrektywę (UE) 2019/1937 (Corporate Sustainability Due Diligence Directive, dyrektywa CSDD). Więcej: <https://www.gov.pl/web/fundusze-regiony/dyrektywa-w-sprawie-nalezYTEj-starannosci>

9 Zielone finanse w Polsce 2024, red. Ludwik Kotecki, https://ungc.org.pl/wp-content/uploads/2024/06/Zielone_finanse_w_Polsce_2024.pdf

mBank jednym z liderów zrównoważonego finansowania w Polsce

FOCUS NA INSTRUMENTY ZRÓWNOWAŻONEGO FINANSOWANIA

mBank rozwija ofertę produktów związanych ze zrównoważonym finansowaniem oraz projektów transformacyjnych, a także zgodnych z Taksonomią UE.

5,3 mld zł	wartość zrównoważonych i zielonych projektów sfinansowanych przez mBank na koniec 2023 roku
4,3 mld zł	kwota kapitału zmobilizowanego na koniec 2023 r. przez mBank, m.in. w ramach emisji zielonych obligacji aranżowanych przez bank
1,12 mld zł	wartość sfinansowanych przez mBank Sustainability Linked Loans, czyli kredytów, których marża zależy od spełnienia celów powiązanych z ESG.

ZIELONA ENERGETYKA KLUCZEM DO TRANSFORMACJI POLSKIEJ GOSPODARKI

Ważnym polem działalności mBanku jest finansowanie inwestycji w odnawialne źródła energii (OZE): farm wiatrowych, fotowoltaicznych oraz projektów hybrydowych czy hydroelektrowni.

4 mld zł	wartość portfela OZE w 2023 r. to kilkadziesiąt projektów farm wiatrowych, fotowoltaiki oraz elektrowni wodnych.
1,1 mld zł	wartość finansowania nowych projektów OZE w 2023 r.
ok. 904 GWh	tyle energii wyprodukowały w 2023 roku odnawialne źródła energii powstałe dzięki zaangażowaniu mBanku, co pozwoliło uniknąć 712 tys. ton emisji CO ₂ .

TO DOPIERO POCZĄTEK

W 2024 roku mBank zwiększył limit finansowania projektów związanych z odnawialnymi źródłami energii. Bank udostępni firmom 6,4 mld zł na budowę farm wiatrowych i fotowoltaicznych. Strategia Grupy mBanku na lata 2021-2025 zakłada z kolei wsparcie zrównoważonych projektów na kwotę 10 mld zł. W tym 5 mld zł finansowania własnego oraz 5 mld zł zmobilizowanych funduszy. Oprócz transformacji energetycznej na wsparcie mogą liczyć inwestycje związane ze zrównoważonym rozwojem, transformacją gospodarki, działania zgodne z Taksonomią oraz projekty w ramach gospodarki obiegu zamkniętego, elektromobilności i innych celów.

Materiał ma charakter edukacyjny i jest częścią projektu „Zrównoważona transformacja w praktyce”.
Informacje w nim zawarte mogą podlegać aktualizacji.

Wrzesień 2024 r.